

JAARBERICHT 2023

Stichting Erfgoed Den Helder
te Den Helder

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

1	Bestuursverslag over 2023	6
---	---------------------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2023	11
2	Staat van baten en lasten over 2023	13
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
4	Toelichting op de balans per 31 december 2023	17
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	22

OVERIGE GEGEVENS

1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	28
---	---	----

BESTUURSVERSLAG

Jaarverslag Stichting Erfgoed Den Helder 2023

Voorwoord

Voor u ligt het tweede jaarverslag van Stichting Erfgoed Den Helder, een jaar dat gekenmerkt werd door rumoer, reflecties maar ook nieuwe richtingen.

Traject

De stichting werd in 2021 opgericht als onderdeel van een fusietraject met Willemsoord BV, met als ambitie een samenhangende erfgoed-organisatie te creëren. Per 1 januari 2022 werd een eerste belangrijke stap gerealiseerd door het personeel van Willemsoord BV onder te brengen bij de Stichting Erfgoed Den Helder. Gedurende het afgelopen jaar werden significante uitdagingen zichtbaar in het veranderingsproces. De geplande derde stap - de overdracht van vastgoed - werd stopgezet vanwege complexe juridische en fiscale consequenties. De financiële situatie bleek aanzienlijk uitdagender dan aanvankelijk ingeschat, met name in samenhang met Zeebad Huisduinen BV. Medio augustus werd aan de gemeente duidelijk gecommuniceerd dat naast bestaande subsidies een structurele exploitatiesubsidie voor Fort Kijkduin noodzakelijk is.

Onderzoek

Als reactie op deze uitdagingen besloten de gemeente Den Helder, de Raad van Commissarissen van Willemsoord BV en de Raad van Toezicht van Stichting Erfgoed Den Helder gezamenlijk tot een diepgaand onderzoek door Panteia. Dit onderzoek moest inzicht verschaffen in de huidige en toekomstige situatie van beide organisaties.

Stilstand

Als gevolg van het lopende onderzoek werden enkele werkzaamheden tijdelijk stilgelegd of beperkt. De klimaatbeheersing in Fort Kijkduin, met name voor het aquarium, werd gepauzeerd. Ook werden de geplande raamvervanging in de bastions uitgesteld en kreeg het AWC beperkte openingstijden na de zomervakantie om kosten te besparen.

Veerkracht en Toekomstperspectief

Ondanks de onzekerheden toonden medewerkers en vrijwilligers een ongekennde professionaliteit en betrokkenheid. Hun inzet bewijst het fundamentele bestaansrecht van de stichting en creëert vertrouwen in een toekomstige duurzame erfgoedorganisatie. De lokale gemeenschap toonde, zoal altijd, grote betrokkenheid, wat een veelbelovend teken is voor de toekomst. Hoewel 2023 werd afgesloten met veel onzekerheden, biedt dit jaarverslag nadrukkelijk aanknopingspunten voor optimisme. De combinatie van professionele inzet, lokale verbondenheid en de bereidheid tot strategische heroriëntatie geeft vertrouwen. De komende periode zal in het teken staan van transparante communicatie, financiële herstructurering en een scherpe focus op de kernwaarden van erfgoedbeheer.

Huidige Situatie (ontwikkelingen 2024)

In 2024 is de Stichting samen met de gemeente een traject ingegaan om te komen tot een heldere toekomstbeeld. De contouren daarvan zijn eind 2024 vastgesteld. Daarnaast zijn in de begroting van 2025 zowel een hogere subsidie voor onderhoud en beheer opgenomen alsmede een structurele exploitatie-subsidie voor zowel de Stichting als de onder haar hangende Zeebad Huisduinen BV. Ten slotte is er besloten om 620.000 extra subsidie te geven ten behoeve van de sanering van de schuld die de BV heeft aan de stichting. Door deze besluiten is het voortbestaan van de Stichting voldoende geborgd. De reis van uitdaging naar kans is ingezet, met de overtuiging dat Stichting Erfgoed Den Helder haar belangrijke maatschappelijke rol met vernieuwde energie zal voortzetten.

Den Helder, 11 december 2024

Wouter Hakhoff

Directeur-Bestuurder Stichting Erfgoed Den Helder

Oprichting en doel Stichting Erfgoed Den Helder

Op 1 januari 2021 is Stichting Erfgoed Den Helder opgericht door het samengaan van Stichting Stelling Den Helder en Willemsoord BV. De gemeenteraad van de gemeente Den Helder heeft dit in het najaar van 2020, na een lang traject besloten. De Stelling van Den Helder met zijn forten en de voormalige Rijkswerf Willemsoord zijn van een unieke kwaliteit en kunnen bijdragen aan de positionering van Den Helder. De belangrijkste doelstellingen van Stichting Erfgoed Den Helder zijn:

- beheer en behoud van het erfgoed van een gedeelte van de Stelling Den Helder, waaronder Willemsoord en haar (rijks) monumenten, Fort Kijkduin en Fort Westoever;
- het mogelijk maken van functioneel gebruik van het erfgoed voor hedendaagse doeleinden;
- het verder ontwikkelen en publiekstoegankelijk maken van het erfgoed;
- positioneren van Den Helder met haar uniek nautisch-militair erfgoed.

Organisatie

Willemsoord BV is in 2021 samen met de gemeente in een veranderingsproces gekomen dat heeft geleid tot de oprichting van Stichting Erfgoed Den Helder. Met het oprichten van deze nieuwe erfgoed organisatie was afgesproken om tot 1 personele unie te komen. Dit is na het nodige voorwerk op 1 januari 2022 gerealiseerd, waardoor het personeel voor Willemsoord BV ingehuurd wordt vanuit Stichting Erfgoed Den Helder.

Het nemen van stap 3, de laatste stap van het veranderingsproces, waarbij ook het vastgoed van Willemsoord BV in de stichting zou worden opgenomen is on hold gezet. In 2023 werd inzichtelijk dat aan deze stap diverse juridische en fiscale consequenties verbonden zijn, waarmee hoge kosten zijn gemoeid.

De gemeente Den Helder, de Raad van Commissarissen van Willemsoord BV en de Raad van Toezicht van de Stichting Erfgoed Den Helder hebben in 2023 afgesproken om een onderzoek uit te laten voeren door onderzoeksbureau Panteia naar de huidige en toekomstige situatie van Willemsoord BV en de Stichting Erfgoed Den Helder. Voor Willemsoord BV en Stichting Erfgoed Den Helder is een nieuw beleidsplan vastgesteld in maart 2023, waar eind 2023 een geactualiseerde versie van is verschenen. In de loop van 2023 bleek namelijk dat de financiële situatie van Stichting Erfgoed Den Helder in samenhang met die van Zeebad Huisduinen BV nog minder rooskleurig was dan aan het einde van 2022 gedacht. Dit was reden om het beleidsplan te actualiseren in relatie tot de financiële parameters. Zodoende kwam een versie 2.0 van het beleidsplan tot stand.

In verband met het onderzoek zijn een aantal trajecten en werkzaamheden stilgelegd, zoals de klimaatbeheersing in Fort Kijkduin (met name voor het aquarium), het vervangen ramen bastions Fort Kijkduin en het AWC heeft beperkte openingstijden gekregen na zomervakantie gesloten om kosten te besparen. Gekozen is om te wachten tot de resultaten en de vervolgstappen van het onderzoek duidelijk zijn.

Personeel

Directeur-bestuurder

SEDH wordt in 2023 geleid door de directeur-bestuurder A. Hoog. Mevrouw Hoog neemt op 30 november 2023 afscheid. Op dat moment was er geen directe vervanging voor mevrouw Hoog en werd de bedrijfsleidster van Fort Kijkduin, Audrey Satoer, tijdelijk vervangend directeur-bestuurder. Zij was, naast SEDH, tevens verantwoordelijk voor Zeebad Huisduinen BV en Willemsoord BV onder toezicht oog van de RvC en RvT. In deze periode werd er naarstig gezocht naar een nieuwe directeur-bestuurder.

Nieuwe vastgoedmanager

In oktober 2023 is een fulltime vastgoedmanager aangenomen. Hierdoor heeft SEDH nu kennis is huis voor alle vastgoedactiviteiten. Voorheen werd alles met betrekking tot het beheer en onderhoud van het vastgoed van SEDH voornamelijk uitgevoerd door Sweco, een architecten- en ingenieursadviesbureau. Door de komst van de vastgoedmanager kunnen we in de toekomst betere regie behouden op alle activiteiten omtrent het vastgoed.

Financieel manager

We namen begin dit jaar afscheid van de financieel manager, zij werkte ruim 20 jaar voor Willemsoord BV en de afgelopen jaren ook voor SEDH. Haar taken werden overgenomen door een interim financieel manager die in 2023 werkzaam is gebleven voor de organisatie.

Resultaten en ontwikkelingen

Bezoekersaantallen

Ruim 56.000 bezoekers mocht Fort Kijkduin het afgelopen jaar verwelkomen. Een aanzienlijke stijging in vergelijking met 2020 met ruim 40.000 bezoekers. Dit jaar was Fort Kijkduin ook het gehele jaar geopend. De jaren daarvoor waren er periodes dat het fort gesloten was door verbouwingen en Corona.

Het AWC daarentegen ontving minder bezoekers, namelijk 2.531. Het AWC is beperkt open gegaan in 2023, mede om kosten te besparen. De bezoekersaantallen bleven sterk lager dan ingeschat ondanks diverse inspanningen de afgelopen jaren. Dit heeft meerdere oorzaken, waaronder de fysieke zichtbaarheid en de hoge kosten van het gebouw, de relatief kleine tentoonstelling en de tentoonstelling is gericht op een specifieke doelgroep.

De andere objecten die in het beheer zijn van SEDH, zoals bijvoorbeeld Fort Westoever en Fort Harssens worden geëxploiteerd door een externe partij of beheert door vrijwilligers. Daarvan zijn de bezoekersaantallen niet bekend.

Fase 2; nieuwe tentoonstelling, vernieuwen entree

Voor Fort Kijkduin is in 2020 een subsidie aangevraagd en gekregen voor de vernieuwing van het fort. Hieraan waren een aantal deelprojecten gekoppeld. Deze herontwikkeling is belangrijk voor de toekomst van het historische fort, dat elk jaar weer veel bezoekers uit binnen- en buitenland trekt. Begin 2023 werd de nieuwe tentoonstelling 'Aanvallen en verdedigen' officieel geopend, waar het Noordzeeaquarium onderdeel van was. Ook werden dit jaar de voorbereidingen getroffen voor de vernieuwing van de entree en de nieuwe familietentoonstelling 'Voor een dag soldaat'.

Beheer en onderhoud

Naast de nodige onderhoudswerkzaamheden is er geen groot onderhoud gepleegd aan de forten. Sweco en de vrijwilligers van Fort Kijkduin pleegden het nodige klein onderhoud voor Fort Kijkduin. Grote onderhoudsklussen zijn niet uitgevoerd door gebrek aan financiële middelen. Een aantal onderhoudsklussen zijn eerder ondergebracht in het subsidieproject 'Van fort naar topfort!', waarvan één deelproject werd opgeleverd in 2023, zie alinea 'Grote (gesubsidieerde) projecten'.

De bunkers worden zelfstandig beheerd door een kleine groep vrijwilligers.

Grote (gesubsidieerde) projecten

In september is er een DUMAVA aanvraag ingediend voor Fort Kijkduin, echter deze is uiteindelijk afgekeurd. Voor het subsidieproject 'Van fort naar topfort!' is het deelproject de vernieuwing van het aquarium en de tentoonstelling 'Aanvallen en verdedigen' in het Noordzeeaquarium en beuk 3 opgeleverd. Hiervoor is ook het filtersysteem van het aquarium vernieuwd eind 2022.

Voor het evenement 'Den Helder de meeste gebombardeerde stad van Nederland' is een subsidie aangevraagd en gehonoreerd door onder andere Stichting Ondernemen aan Zee, gemeente Den Helder en Stichting Evenementen Den Helder.

Activiteiten/evenementen

In 2023 hebben diverse evenementen plaatsgevonden. In het voorjaar startte het evenement 'De meest gebombardeerde stad van Nederland' in Den Helder, met een startevent, rondleidingen en een audiotour onder andere op Willemsoord en in Fort Kijkduin. Van 29 juni tot en met 2 juli werd Sail Den Helder 2023 georganiseerd, waarvan een groot gedeelte op het terrein van Willemsoord plaatsvond.

Jaarverslag Stichting Erfgoed Den Helder 2023

Gedurende het jaar hebben we ook ingezet op het creëren van zichtbaarheid door middel van het organiseren van activiteiten en evenementen en deelname aan landelijke evenementen. We hebben het Fortenfestival en een activiteit voor de Dag van het Wad georganiseerd in Fort Kijkduin en deelgenomen aan Bunkerdag en Open Monumentendag. Voor elke schoolvakantie werd een activiteitenprogramma gemaakt voor de bezoekers van Fort Kijkduin om de belevenis nog interessanter te maken. De vrijwilligers van Fort Harssens verzorgden meerdere rondleidingen in dit jaar. Ook werden er weer vele rondleidingen gegeven door een vrijwilliger op Willemsoord.

Samenwerking

SEDH werkt met veel verschillende partijen samen, zoals Citymarketing Den Helder, Marinemuseum, Reddingmuseum, School 7, Triade, Liniebreed, Gemeente Den Helder, Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, de RCE, diverse aannemers en specialisten etc. om de verschillende beheer- en onderhoudswerkzaamheden en evenementen mogelijk te maken.

De samenwerking vindt plaats met betrekking tot het cultureel gebied, maar ook op het gebied van beheer en onderhoud van een gedeelte van het erfgoed in Den Helder. In 2023 is een intensief traject opgestart ten behoeve van het onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Panteia, waar SEDH en Willemsoord BV nauw samenwerkt met de gemeente Den Helder. Er is verder een overlegstructuur met een gemeentelijke coördinator voor SEDH, naast de diverse ambtelijke overleggen.

Zichtbaarheid

Verschillende communicatiemiddelen zijn ingezet om de zichtbaarheid te vergroten en publiek te trekken naar Fort Kijkduin. Onder andere in samenwerking met City Marketing Den Helder zijn vele van onze activiteiten en evenementen gepromoot. Er zijn diverse advertenties geplaatst in (toeristen) magazines en online platforms om bezoekers te activeren om naar Fort Kijkduin te komen. Veelal is het AWC in de advertentie van Fort Kijkduin vermeld. Dit vanwege kostenbesparing, er is weinig zichtbaarheid gecreëerd voor het AWC alleen. Ook is er regelmatig free publicity gegenereerd, zoals een plaatsing in de ANWB-nieuwbrief. Social media is voornamelijk ingezet om de activiteiten op Fort Kijkduin te promoten.

Er hebben meerdere artikelen in de krant gestaan met betrekking tot het bestuur en beleidsvoering van SEDH, waaronder het vertrek van de directeur-bestuurder en de financiële situatie van de organisatie. Niet alle artikelen waren van positieve aard, waardoor de reputatie van Stichting Erfgoed Den Helder onder druk kwam te staan.

Ontwikkelingen in 2024

De volgende ontwikkelingen in 2024 zullen bepalend zijn voor de toekomst van Stichting Erfgoed Den Helder

- Aantrekken tijdelijke bestuurders
- Uitkomst van Panteia-rapport
- Keuzes t.a.v vervolg fusie met erfgoedstichting
- Grotere financiële steun gemeente t.a.v onderhouds-/beheer-opgave
- Toekenning gemeente van gevraagde exploitatie-subsidie
- Toekenning gemeente t.a.v gevraagde gelden opgelopen schulden Zeebad.
- Politiek draagvlak voor komende jaren.

Jaarverslag Stichting Erfgoed Den Helder 2023

Financiën

De financiële uitkomsten 2023 van de Stichting Erfgoed Den Helder en haar 100% dochter Zeebad Huisduinen) is weergegeven in onderstaande kengetallen:

SEDH	2023	2022	2021
Resultaat na belastingen	-200.236	-298.880	-136.384
Eigen Vermogen	-328.655	-128.603	-170.277
Solvabiliteit	-32,7%	-19,4%	-32,8%
In FTE	14,5	14,9	1,1*

* In 2021 waren de overige werknemers in dienst bij Willemsoord en Zeebad Huisduinen.

Zeebad Huisduinen BV	2023	2022	2021
Omzet	666.442	480.954	394.011
Resultaat na belastingen	-31.308	-146.478	-51.481
Eigen Vermogen	-265.840	-234.530	-88.055
Solvabiliteit	-99,0%	-89,1%	-26,6%

In 2023 heeft de stichting Erfgoed den Helder een negatief resultaat behaald van -/- € 209.897. Dit resultaat komt mede tot stand als gevolg van het negatief exploitatieresultaat dat binnen Zeebad Huisduinen wordt gerealiseerd ad -/- €37.528, dit resultaat wordt voorzichtigheidshalve voorzien vanuit de schuld die zeebad Huisduinen bij de Stichting Erfgoed Den Helder heeft opgebouwd via de Rekening courant. Daarnaast heeft Stichting Erfgoed ook een negatieve exploitatie doordat de exploitatiekosten, en in het bijzonder de kosten van de professionalisering, marketing en administratielasten in 2022 en in 2023 niet geheel gedekt zijn door de subsidies. Dit leidt ultimo 2023 naar een negatief Eigen Vermogen van de Stichting en navenant tot een negatieve solvabiliteit.

De opbrengsten van de Stichting Erfgoed Den Helder zijn enerzijds opgebouwd uit de opbrengsten die met de dienstverlening (beheer) aan Willemsoord worden gegenereerd en anderzijds door de exploitatie-opbrengsten in Zeebad Huisduinen. Bij deze laatste is sprake van een negatief saldo. Doordat er binnen Zeebad Huisduinen sprake is van een groei van de omzet en het aantal bezoekers is het resultaat 2023 substantieel verbeterd ten opzichte van 2022. Desondanks is er o.a. door gestegen huisvestigingskosten geen dekkende exploitatie gerealiseerd.

Wat uit de ontwikkeling van de kengetallen in meerjarig perspectief nadrukkelijk naar voren komt is het feit dat zowel Zeebad Huisduinen alsook de Stichting Erfgoed op lagere termijn slechts levensvatbaar zijn indien er naast de specifieke projectsubsidies ook exploitatiesubsidies worden verstrekt. Dit is ook gemeld bij het jaarverslag van 2022.

De instandhouding van het monumentale erfgoed van Den Helder is niet alleen een kapitaalintensieve alsook een arbeidsintensieve bezigheid. De opbrengsten die daarmee worden gegenereerd zijn niet voldoende om structureel voldoende dekking te verkrijgen. Er is sprake van een grote afhankelijkheid van subsidies. Tot op heden is er vanuit de gemeente steeds sprake geweest van voldoende mondelinge en schriftelijke garanties hierin.

JAARREKENING

Balans per 31 december 2023

Staat van baten en lasten over 2023

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023
 (voor resultaatbestemming)

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	(1)			
Gebouwen en -terreinen	2		2	
Machines en vervoermiddelen	1.943		2.835	
Inventaris	13.478		24.570	
	15.423		27.407	
Financiële vaste activa	(2)			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		1		1
Vlottende activa				
Vorderingen	(3) 544.971		544.358	
Liquide middelen	(4) 444.884		92.136	
	989.855		636.494	
	1.005.279		663.902	

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
	(5)			
Stichtingsvermogen	-350.803		-150.751	
Bestemmingsfondsen	22.148		22.148	
		-328.655		-128.603
Kortlopende schulden				
Crediteuren	132.441		197.868	
Schulden aan overige verbonden maatschappijen	80.088		40.995	
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	32.571		47.882	
Overige schulden en overlopende passiva	1.088.834		505.760	
		1.333.934		792.505
		1.005.279	663.902	

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
Baten		
Huurbaten	(6) 116.258	88.743
Subsidiebaten projecten	(7) 137.730	140.329
Som van de geworven baten	253.988	229.072
Overige baten	(8) 1.981	-
Som der baten	255.969	229.072
Lasten		
Besteed aan de doelstellingen		
Professionalisering Stichting Erfgoed	(9) 43.788	91.713
Planmatig onderhoud Forten	(10) 55.265	60.082
Den Helder Meest gebombardeerde stad	(11) 26.718	300
Fase 2 herontwikkeling Fort Kijkduin	(12) 28.166	50.246
	153.937	202.341
Overige bestedingen aan projecten		
Overige bestedingen aan projecten	(13) 2.580	513
Kosten van beheer en administratie		
Personeelslasten	(14) 125.729	60.686
Afschrijvingen	(15) 7.082	6.410
Overige bedrijfslasten	(16) 166.877	257.364
	299.688	324.460
Saldo voor financiële baten en lasten	-200.236	-298.242
Rentelasten en soortgelijke lasten	(17) -398	-638
Saldo	-200.634	-298.880
Resultaatbestemming		
Stichtingsvermogen	-200.634	-278.388
Bestemmingsfondsen	-	-20.492
	-200.634	-298.880

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Continuïteit

In 2024 is de Stichting samen met de gemeente een traject ingegaan om te komen tot een heldere toekomstbeeld. De contouren daarvan zijn eind 2024 vastgesteld. Daarnaast zijn in de begroting van 2025 zowel een hogere subsidie voor onderhoud en beheer opgenomen alsmede een structurele exploitatiesubsidie voor zowel de Stichting als de onder haar hangende Zeebad Huisduinen BV. Ten slotte is er besloten om € 620.000 extra subsidie te geven ten behoeve van de sanering van de schuld die de BV heeft aan de stichting. Door deze besluiten is het voortbestaan van de Stichting voldoende geborgd.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Erfgoed Den Helder is feitelijk gevestigd op Admiraal Verhuellplein 1 te Huisduinen, maar is statutair gevestigd te Den Helder en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41240341.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen, afdeling C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De begrotingscijfers zijn niet toegelicht aangezien de begroting op een andere wijze is gepresenteerd dan de jaarrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden, tenzij anders aangegeven, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Stichting Erfgoed Den Helder in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen

Delen van het eigen vermogen waaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur, zijn opgenomen als bestemmingsreserve.

Delen van het eigen vermogen waaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden, zijn opgenomen als bestemmingsfonds.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk Bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten. Binnen de baten van particulieren is het gehele bedrag opgehaald door donaties en giften.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Overheidssubsidies en overheidsheffingen

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Subsidies met een bijzondere bestemming, welke nog niet volledig zijn besteed, worden via de resultaatbestemming toegevoegd aan een bestemmingsfonds.

Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden in mindering gebracht op de investering, waardoor deze subsidiebatens niet in de staat van baten en lasten vallen. Nog niet bestede investeringssubsidies worden opgenomen als vooruitontvangen subsidie.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Activa

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen en -terreinen	Machines en voermiddelen	Inventaris	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	2	2.835	19.668	22.505
Investeringsen	208.380	-	-	208.380
Afschrijvingen	-	-892	-6.190	-7.082
Investeringsubsidies	-208.380	-	-	-208.380
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>2</u>	<u>1.943</u>	<u>13.478</u>	<u>15.423</u>
Aanschaffingswaarde	4.190.107	15.409	35.653	4.241.169
Cumulatieve afschrijvingen en investeringsubsidies	-4.190.105	-13.466	-22.175	-4.225.746
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>2</u>	<u>1.943</u>	<u>13.478</u>	<u>15.423</u>

De gebouwen en terreinen betreffen de aankoop van Fort Kijkduin, de grond en de uitgevoerde restauraties. Op de aanschafwaarde per 1 januari 2023 is €3.945.511 aan ontvangen subsidies in mindering gebracht. Op de aanschafwaarde per 31 december 2023 is €4.153.891 ontvangen subsidie in mindering gebracht. De cumulatieve afschrijvingslast op de gebouwen en terreinen bedraagt per 31 december 2022 €36.214.

De investeringssubsidies welke in het boekjaar in mindering zijn gebracht op de geactiveerde boekwaarde van de gebouwen betreft voor €107.272 de subsidie voor fase 2 van de herontwikkeling van Fort Kijkduin en voor €101.108 betreft de budgetsubsidie 2023 van de Gemeente Den Helder.

Per balansdatum zijn er voor fase 2 van de herontwikkeling van Fort Kijkduin cumulatief €378.393 investeringssubsidies in mindering gebracht op de geactiveerde boekwaarde.

2. Financiële vaste activa

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<u>Deelnemingen in groepsmaatschappijen</u>		
Zeebad Huisduinen B.V. te Huisduinen (100%)	<u>1</u>	<u>1</u>

Per balansdatum heeft de deelneming een negatief vermogen van €265.840

VLOTTENDE ACTIVA

3. Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<u>Debiteuren</u>		
Debiteuren	124.775	257.954
Voorziening dubieuze debiteuren	-20.000	-5.734
	104.775	252.220
<u>Vorderingen op groepsmaatschappijen</u>		
Zeebad Huisduinen B.V.	163.205	117.578
In de balanspositie vorderingen op groepsmaatschappijen is een voorziening opgenomen van € 265.840 (2022: € 234.530). Over de vorderingen wordt geen rente berekend.		
<u>Overige belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Omzetbelasting	17.264	-
<u>Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Overige vorderingen	221.724	13.676
Overlopende activa	38.003	160.884
	259.727	174.560
Onder de overige vorderingen bevinden zich geen posten met een looptijd van meer dan één jaar.		
<u>Overige vorderingen</u>		
Vooruit betaalde bedragen	144.423	7.117
Nog te ontvangen bedragen	77.301	6.559
	221.724	13.676
De vooruit betaalde bedragen hebben voor € 132.717 betrekking op aanbetalingen voor werkzaamheden die in 2024 plaatsvinden met betrekking tot fase 2 van de herontwikkeling van Fort Kijkduin.		
<u>Overlopende activa</u>		
Subsidies	38.003	160.884

De post subsidies onder de overlopende activa betreffen reeds bestede subsidiabele uitgaven aan fase 2 van de herontwikkeling van Fort Kijkduin waarvoor nog geen subsidievoorschot is ontvangen.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
4. Liquide middelen		
ABN AMRO Bank N.V.	434.287	81.344
Rabobank	10.582	10.606
Gelden onderweg	15	186
	<u>444.884</u>	<u>92.136</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

5. Eigen vermogen

	2023	2022
	€	€
Stichtingsvermogen		
Stand per 1 januari	-150.169	127.637
Resultaatbestemming	-200.634	-278.388
Stand per 31 december	-350.803	-150.751

Bestemmingsfondsen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<i>Bestemmingsfonds professionalisering 2020 Stichting Erfgoed</i>		
Stand per 1 januari	22.148	22.148
	22.148	22.148
Stand per 31 december	22.148	22.148

Dit gevormde bestemmingsfonds is gevormd voor ontvangen subsidiegelden 2020 met betrekking tot het project professionalisering Stichting Erfgoed 2020. Het resterende bedrag in het bestemmingsfonds is gereserveerd ten behoeve van vervanging van de huisstijl en de website.

Crediteuren

Crediteuren	132.441	197.868
-------------	---------	---------

Schulden aan overige verbonden maatschappijen

Rekening-courant Willemsoord B.V.	80.088	40.995
-----------------------------------	--------	--------

Overige belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	-	20.682
Loonheffing	26.064	19.610
Pensioenen	6.507	7.590
	32.571	47.882

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<u>Overlopende passiva</u>		
Vakantiegeld	24.481	22.555
Nog te betalen accountantskosten	15.000	12.500
Nettoloon	5.035	3.718
Vooruitontvangen subsidies	981.614	403.406
Nog te ontvangen facturen	61.920	62.797
Waarborgsommen en vooruitontvangen huur	784	784
	1.088.834	505.760

De vooruitontvangen subsidies ad €984.194 heeft voor €558.024 betrekking op het nog niet bestede deel van de budgetsubsidie 2022 en 2023 van de Gemeente Den Helder welke in de toekomst kan worden besteed aan onderhoud.

De vooruitontvangen subsidies heeft voor €323.798 betrekking op reeds ontvangen subsidies voor fase 2 van de herontwikkeling van Fort Kijkduin welke gepland staan om besteed te worden in 2024.

De vooruitontvangen subsidies heeft voor €91.850 betrekking op ontvangen SIM subsidie voor werkzaamheden welke in de toekomst gestart worden.

Het resterende bedrag aan vooruitontvangen subsidies van ca €7.942 heeft betrekking op kleinere projecten.

Met betrekking tot de vakantiedagen is geen reservering in de balans opgenomen aangezien de verlofregistratie gedurende 2023 niet systematisch werd bijgehouden.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
6. Huurbaten		
Huuropbrengsten	116.258	88.743
7. Subsidiebatens projecten		
Professionalisering Stichting Erfgoed	25.000	30.000
Planmatig onderhoud Forten Stichting Erfgoed	55.266	60.083
Den Helder meest gebombardeerde stad	26.718	-
Fase 2 Herontwikkeling Fort Kijkduin	28.166	50.246
Subsidie Sperrgebied	2.580	-
	<u>137.730</u>	<u>140.329</u>

Voor het boekjaar 2023 is €495.861 subsidie toegekend door de gemeente Den Helder. Hiervan is €25.000 beschikbaar voor professionalisering en €470.861 voor onderhoud aan de forten. Dit betreft een structurele subsidie, deze subsidies is t/m boekjaar 2021 definitief vastgesteld.

Het uitgevoerde onderhoud welke wordt gedekt door deze subsidie bedraagt per balansdatum €156.374, waarvan €101.108 in de jaarrekening is geactiveerd en €55.265 niet geactiveerd.

Het resterende subsidiebedrag voor onderhoud aan de forten ad €314.487 is per balansdatum nog niet besteed en opgenomen in de jaarrekening onder de vooruitontvangen subsidies.

Voor fase 2 van de herontwikkeling van Fort Kijkduin is een totale maximale subsidie van €1.100.000 toegekend door diverse partijen, dit betreft een incidentele subsidie over boekjaren 2021 t/m 2024 welke na afronding wordt vastgesteld. Het uitgevoerde onderhoud in 2023 welke wordt gedekt door deze subsidie bedraagt €135.438, waarvan in de jaarrekening €107.272 is geactiveerd en €28.166 niet geactiveerd.

De subsidie voor Den Helder meest gebombardeerde stad en de subsidie voor Sperrgebied zijn incidentele subsidies welke nog niet definitief zijn vastgesteld.

De subsidies met betrekking tot geactiveerd onderhoud zijn in mindering gebracht op de boekwaarde van het actief en derhalve niet verantwoord in de staat van baten en lasten.

8. Overige baten

Overige baten	<u>1.981</u>	<u>-</u>
---------------	--------------	----------

Besteed aan de doelstellingen

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
9. Professionalisering Stichting Erfgoed		
Beheervergoeding	27.805	25.335
Professionalisering	11.727	55.555
Marketing	4.256	10.823
	43.788	91.713

De lasten professionalisering 2023 zijn voor €25.000 gedekt vanuit de budgetsubsidie van de gemeente Den Helder.

10. Planmatig onderhoud Forten

Planmatig onderhoud Fort Kijkduin	-	40.634
Planmatig onderhoud Fort Westoever	51.781	-
Planmatig onderhoud Fort Oostoever	-	4.875
Planmatig onderhoud Fort Dirks Admiraal	-	14.573
Groenbeheer en begeleiding	3.484	-
	55.265	60.082

De planmatige onderhoudskosten van de forten zijn volledig gedekt vanuit de budgetsubsidie van de gemeente Den Helder.

11. Den Helder Meest gebombardeerde stad

Lasten Den Helder Meest gebombardeerde stad	26.718	300
---	--------	-----

12. Fase 2 herontwikkeling Fort Kijkduin

Lasten Fase 2 herontwikkeling Fort Kijkduin	28.166	50.246
---	--------	--------

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
13. Overige bestedingen aan projecten		
Lasten project Sperrgebiet	2.580	-
Lasten project Slag bij Kijkduin	-	513
	2.580	513
14. Personeelslasten		
Lonen en salarissen	652.561	613.665
Sociale lasten	102.984	99.754
Pensioenlasten	77.735	83.273
Overige personeelslasten	-707.551	-736.006
	125.729	60.686
<u>Lonen en salarissen</u>		
Bruto lonen	599.637	570.418
Eindejaarsuitkering	2.973	-
Reservering vakantiegeld	55.245	48.466
Ontvangen ziekengelduitkeringen	-1.769	-5.219
Tegemoetkomingen loondomein	-3.525	-
	652.561	613.665
<u>Sociale lasten</u>		
Premies sociale verzekeringswetten	102.984	99.754
<u>Pensioenlasten</u>		
Pensioenlasten	77.735	83.273
<u>Overige personeelslasten</u>		
Reislastenvergoedingen	11.719	7.069
Belastingvrije uitkeringen	2.030	-
Overige personeelskosten	160.219	3.851
Doorberekende personeelslasten	-881.519	-746.926
	-707.551	-736.006

Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen

De bestuurdersbezoldiging is niet toegelicht in de jaarrekening aangezien deze herleidbaar is naar een enkel natuurlijk persoon.

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2023 gemiddeld 14,5 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2022 14,9).

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
15. Afschrijvingen		
Materiële vaste activa	7.082	6.410
16. Overige bedrijfslasten		
Exploitatielasten Fort Kijkduin	38.009	9.553
Exploitatielasten Fort Westoever	5.650	6.500
Exploitatielasten Fort Dirksz Admiraal	16.950	14.952
Exploitatielasten Fort Harssens	2.783	1.035
Exploitatielasten Atlantikwall Centrum	2.560	1.628
Exploitatielasten bunkers en overige objecten	3.783	902
Algemene lasten	97.142	222.794
	<u>166.877</u>	<u>257.364</u>
<u>Exploitatielasten Fort Kijkduin</u>		
Energiekosten	65.971	27.800
Reparatie en onderhoud	1.274	998
Verzekeringen	12.746	11.368
Belastingen	12.753	10.445
Overige lasten	5.324	200
Doorbelaste exploitatielasten aan huurder	-60.059	-41.258
	<u>38.009</u>	<u>9.553</u>
<u>Exploitatielasten Fort Westoever</u>		
Reparatie en onderhoud	-	548
Energiekosten	48.818	57.943
Belastingen	5.300	5.293
Overige lasten	480	700
Doorbelaste exploitatielasten aan huurder	-48.948	-57.984
	<u>5.650</u>	<u>6.500</u>
<u>Exploitatielasten Fort Dirksz Admiraal</u>		
Energiekosten	20.097	13.201
Reparatie en onderhoud	684	1.854
Belastingen	1.297	1.224
Overige lasten	1.472	1.200
Doorbelaste exploitatielasten aan huurder	-6.600	-2.527
	<u>16.950</u>	<u>14.952</u>
<u>Exploitatielasten Fort Harssens</u>		
Reparatie en onderhoud	560	406
Overige lasten	2.223	629
	<u>2.783</u>	<u>1.035</u>

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
<u>Exploitatielasten Atlantikwall Centrum</u>		
Energielasten	9.426	9.845
Belastingen	2.385	2.250
Verzekeringen	1.048	970
Doorbelaste exploitatielasten aan huurder	-10.299	-11.437
	<u>2.560</u>	<u>1.628</u>
<u>Exploitatielasten bunkers en overige objecten</u>		
M219	31	-835
Begraafplaats	429	-411
Hospitaalbunker	1.598	1.821
Bunker Remise	940	-
Kroontjesbunker	219	-
Beeldenfort	566	327
	<u>3.783</u>	<u>902</u>
<u>Algemene lasten</u>		
Voorziening op vorderingen	51.310	146.475
Algemene verzekeringen	31.335	12.918
Kantoorlasten	19.767	12.478
Administratielasten	55.063	41.900
Overige algemene lasten en correcties voorgaande jaren	9.279	10.091
Doorberekende algemene lasten	-69.612	-1.068
	<u>97.142</u>	<u>222.794</u>
Financiële baten en lasten		
<u>17. Rentelasten en soortgelijke lasten</u>		
Rente- en bankkosten	<u>-398</u>	<u>-638</u>

Ondertekening bestuur voor akkoord

Den Helder, 11 december 2024

W.M. Hakhoff, bestuurder

R.A. Breed AA, lid RvT

C.H. Schaapman, voorzitter RvT

S.R. Bashara, lid RvT

OVERIGE GEGEVENS

1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en bestuur van Stichting Erfgoed Den Helder statutair gevestigd te Den Helder

Verklaring over de in het jaarbericht opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting Erfgoed Den Helder te Den Helder gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarbericht opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Erfgoed Den Helder per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen, afdeling C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Erfgoed Den Helder zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'continuïteit' in de toelichting van de jaarrekening waarin uiteengezet is waarom het management momenteel voldoende zekerheid heeft omtrent de continuïteitsveronderstelling. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarbericht opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarbericht andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Helder, 11 december 2024

Omnyacc In Control B.V.

drs. M. Schintz-Privée RA